

«Λυσιστράτη. Έρως θάνατος, έρως αθάνατος»

Διασκευή κειμένου/στίχοι τραγουδιών/σκηνοθεσία: Μιχάλης Κακογιάννης.

Σκηνικά/κοστούμια: Γιάννης Μετζικώφ. Φωτισμός: Ελευθερία Ντεκώ.

Τεχνικά εφέ/ βίντεο: Γιάννης Μάστορης. Επιμέλεια μουσικής/ πιάνο: Άλκης Κόλλιας.

Παίζουν: Μάγια Μόργκενστερν, Βλαντιμίρ Ιβάνοφ.

ΤΑ ΜΙΚΡΑ τηλεοπτικά διαφημιστικά που προήγγελλαν την παράσταση της «Λυσιστράτης» ήταν τόσο δελεαστικά, τόσο πολλά υποσχόμενα που οι θεατρόφιλες ψυχές γέμισαν με γλυκιά αναμονή. Οι δυο ηθοποιοί προλάβαιναν στα λίγα λεπτά που διαρκούσε το φιλμάκι να μας συστηθούν από τις τηλεοπτικές οθόνες με αμεσότητα και χάρη. Η ιδέα της «Λυσιστράτης» σε εκδοχή καμπαρέ έπειθε πριν από την απόδειξη της παράστασης. Το πιο ευλύγιστο και δεκτικό στους εκσυγχρονισμούς, διασκευές, μεταμορφώσεις από τα έργα του Αριστοφάνη θα ζούσε μια δραστική επέμβαση, μια απελευθέρωση της σαρωτικής ενέργειας που περιέχει. Και αναμφίβολα ως ένα από τα θέλγητρα της παραγωγής λειτουργούσε το όνομα του Μιχάλη Κακογιάννη.

Σε περιπτώσεις που οι προσδοκίες για μια παράσταση ανεβάζουν τον πήχη τόσο ψηλά, η μεγάλη απογοήτευση ή ο θερμαινόμενος από την αναμονή ενθουσιασμός είναι οι πιθανές αντιδράσεις από τη συνάντηση με το έργο. Και όμως υπήρξε ένα ξάφνιασμα, κάτι πέραν από το αναμενόμενο. Το ενδιαφέρον μας μετατοπίστηκε από το πώς ερμήνευσε, διασκεύασε, μετέτρεψε σε άλλο σκηνικό είδος το έργο ο σκηνοθέτης, στην υποκριτική. Συναντήσαμε σ' αυτή την παραγωγή την υποκριτική ως απόλυτο αγαθό, ως αυτόνομη τέχνη, ως ολοκληρωμένο έργο. Η Μάγια Μόργκενστερν δεν κάνει επίδειξη των ικανοτήτων της, σέβεται βαθιά το έργο, την ηρωίδα της, το σκηνοθέτη της και το κοινό της. Όμως η υποκριτική της είναι τόσο αυτάρκης, τόσο αυτοτελής, που υπερίσχυε των άλλων συστατικών της παράστασης. Η φημισμένη Ρουμανοβραία ηθοποιός, με διεθνείς διακρίσεις και συνεργασίες, με το ρόλο της Παναγίας στα «Πάθη του Χριστού» του Μελ Γκίμπον, δεν κατέβαινε προς το κοινό στην αίθουσα του Ριάλτο, αλλά ανέβαινε σκαλί-σκαλί την παράσταση, δημιουργώντας και διατηρώντας άμεση επαφή και στενή σχέση με τους θεατές της.

Πλήρως αντιλαμβανόμενη τη στυλιστική του θεάτρου-καμπαρέ, συνδύαζε την εξπρεσιονιστική εκφραστικότητα με τη συναισθηματική εσωτερικότητα, τις φρενήρεις εντάσεις με την ανέμελη χαλαρότητα, την εμφαντική εκφορά του λόγου με την κινησιακή ευγλωττία, το ρητορικό φεμινιστικό πάθος με το ερωτικό παιχνίδι. Και όλα αυτά σε γρήγορες αλλαγές, με τεχνική ακριβείας, με πλήρη αποτελεσματικότητα και μεταδοτικότητα.

Άξιος συνεργάτης της Μάγιας Μόργκενστερν στην παράσταση ήταν και ο συμπατριώτης της Βλαντιμίρ Ιβάνοφ. Όπως απαιτούσε το είδος που επέλεξε για την παράστασή του ο Μιχάλης Κακογιάννης, ο Ιβάνοφ κρατούσε τη ισορροπία μεταξύ της μετωπικής υποκριτικής επιθεωρησιακού τύπου και της ολοκληρώσεως των ρόλων που ενσάρκωνε. Ο Πρόβουλος, ο Χορός των γερόντων, ο Κινη-

σίας ήταν κωμικότατοι και τόσο διαφορετικοί ο ένας από τον άλλον.

Στραμμένοι και οι δύο προς το κοινό, με συνεχές παιχνίδι με το θεατή, οι δύο πρωταγωνιστές δε λειτουργούσαν ατομικά, η εντυπωσιακή τους συλλειτουργία στο υποκριτικό, μουσικό και χορευτικό επίπεδο έδινε στην παράσταση ποιότητα και αξία.

Η «Λυσιστράτη» είναι παράσταση που πηγάζει από την τέχνη των ηθοποιών της, τρέφεται μ' αυτήν, και ο σκηνοθέτης Μιχάλης Κακογιάννης την επιδεικνύει και καμαρώνει. Όσον αφορά τη δομή της διασκευής του Κακογιάννη, πιστεύω πως μετά από τη σκηνή Μυρρίνης – Κινησία, αυτή περνά μια φάση αμηχανίας. Το διαχρονικό μήνυμα ειρήνης, πάρα το ειλικρινές και σοβαρό συγκινησιακό συναίσθημα που βγάζει η Μόργκενστερν, δε βρίσκει στυλιστικά συμβατή με την υπόλοιπη παράσταση θεατρική έκφραση, οι σκηνές του φινάλε παρουσιάζουν μια χαλάρωση, μια αισθητική διάσταση με τις πιο άρτιες, πιο καλοδομημένες σκηνές της αρχής. Μετά από το λευκό και επίσημο επιμύθιο θα περίμενε κανείς ότι η παράσταση θα προσθέσει στη λάμψη της ακόμα ένα θριαμβευτικό καμπαρέ κομμάτι, αλλά ο σκηνοθέτης δεν το κάνει. Ίσως έχει δίκαιο. Ίσως μέσα μας μιλούσε η επιθυμία να παρατείνουμε την απόλαυση που νιώσαμε από την επαφή με την υποκριτική τέχνη των δυο λαμπρών πρωταγωνιστών. ●